

322. Vasmegyer határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, Sza, Á, Tö

A falu D-i szélén, az út jobb oldalán 2002. május 15-én terepbejárással igyekeztünk a falu határában több lelőhelyet azonosítani.

Mikecz-tag: A Köperi csatornától D-re a mély, vizes rész melletti első ÉNy-DK-i irányú magaslaton kova-, obszidiandarabot, talán megmunkált kavicsot és két szem őskori cserepet találtunk.

Homokbánya: A főúttól Ny-ra eső első párhuzamos utca végén felhagyott homokbánya fekszik egy közelítőleg É-D-i irányú buckasor legvégén. Ettől É-ra, a szántásban kevés őskori cserepet találtunk. A bánya látszólag üres volt.

Megyalja: A Nyírbogdány-Gyártelepre átvezető, nagyrészt aszfaltozott úttól K-re, a nagyfeszültségű vezetéktől D-re eső részen tudtuk a gyümölcsöst megnézni, és itt találtunk is főleg szarmata cserepeket (esetleg őskoriakat). A széles, É-D-i irányú homokdombsornak a Ny-i lejtőjén volt régészeti anyag. A dombtetőre biztosan nem húzódott fel a lelőhely.

Megyery-kastély (Apáti-dűlő): Az egykori Megyery-kastély épülete ma is áll, a hűtőház területén fekszik. Parkját sajnos már teljesen tönkregyalázták, határai sem egyértelműek. Mindenesetre az épület egy közelítőleg É-D-i homok(?)domb D-i végén áll, valószínűleg az É-i végén kerültek elő a Kiss L. által említett Árpád-kori leletek.

Munkatársak: Mester Andrea, Simonné Asztalos Henrietta.

ALMÁSSY KATALIN – ISTVÁNOVITS ESZTER

323. Vác, Szerűskert

(Pest megye) Ő

2002. szeptember 18-án próbafeltárást végeztem a Németh László utcában építendő iskola helyén. Hat darab, ÉK-DNy-i irányú, 150 cm széles, gépi kutatóárkot ástunk.

A tapasztalt jelenségek igazolták előzetes feltevésünket a terület igen nagyfokú bolygatottságáról. Eredeti kultúrréteget csak a terület Ny-i szélén ásott I. kutatóárkokban találtunk, de csak az árok ÉK-i végén, mintegy 4 m hosszú szakaszon. Itt a felső, átlag 20 cm vastag feltöltés (köves, salakos, kavicsos törmelék) alatt 50–70 cm vastag humuszt, illetve barna humuszos homokot figyeltünk meg, amely alatt a sárga homok altalaj jelentkezett. A humusz nagyon kevés vörös paticsmorzsát tartalmazott, szórványosan pár jellegtelen őskori cserepet és egy talán kvád töredéket szedtünk ki belőle, objektumnak azonban nem volt nyoma. Az árok többi részét különböző közművekkel és szemétdöbrökkel bolygatták meg. A II–VI. kutatóárkokban régészeti leletet tartalmazó kultúrréteg nem volt.

Munkatárs: Mile Zsigmond gyűjteménykezelő.

KÖVÁRI KLÁRA

324. Vác, Vár

(Pest megye) Kö

2002. szeptember-október hónapjában és november első hetében tartott a régészeti kutatás a területen. A sportpálya salakos területe mellett 2001-ben nyitott szelvényben a tavaly meghagyott szint alá mélyítve a kora Árpád-kori rétegekig, illetve a bolygatatlan altalajig jutva több tárológödröt, két kemencét, egy fal törmelékcsövét tártuk föl. Valószínűleg azon a részen dolgoztunk, ahol az 1680. évi térkép szerint a déli várfalnak azt a sarkát találtuk meg, amelyiknél a fal észak, majd kelet felé fordulva elkeskenyíti a vár területét. Dolgoztunk még az 1999-ben és 2001-ben feltárt területeken, ahol szintén be kellett fejezni az anyagi okokból abbahagyott munkát. Dokumentáltunk két középkori sírt, amelyek az 1998-ban – a levéltár bejárata előtt – feltárt középkori temetőrészlethez tartoznak. Feltártunk két meglehetősen szétbontott falrészletet, az egyiknél küszöb, azaz bejáratkiképzéssel. Az 1999-ben előkerült két kis falrészletről kiderült, hogy egy négyszögletes, ablakmélyedéssel ellátott középkori helyiség részlete. Betöltésében rengeteg középkori kerámia és állatcsontanyag került elő. Nagyon szép, érdekes gótikus kályhacsempe-darabok is voltak közöttük. Előkerült a falak törmelékei között szórványként egy festett reneszánsz kőtöredék a Báthori-címer ábrázolásrészletével (madárkaromdarabok). Kitisztítottuk a nyugati várfal előtti cölöpsort, két-három sorban álltak volt a cölöpök. Megindult a cölöpök behelyezése. Megtisztítottuk az 1985-ben feltárt két toronyfalat is a várfal belső oldalán. Ennek friss geodéziai felmérése megtörtént, aminek eredményeképpen a torony megépítése megkezdődhet.

A D-i várfal további kutatásához elengedhetetlen a lebetonozott sportpálya felszabadítása a feltárás számára, mert 1983-ban a délkeleti saroktoronyból kiinduló, D felé haladó várfalat, illetve kezdetét konkrétan megtaláltuk, de a jelen felületen folytatását biztonsággal nem tudjuk rögzíteni.

TETTAMANTI SAROLTA

325. Vállaj, határátkelő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumok Igazgatósága végezte el a beruházást megelőző feltárást, amelynek során csak az érintett terület közepén húzódó úttól keletre volt módunkban dolgozni.

A vizes-mocsaras területből alig kiemelkedő, lapos háton húzódott a lelőhely, egy középső-késő neolitikus telep, amelyen két sír maradványai is előkerültek. Az egyiket épen találtuk, a másiknak csak a maradványait sikerült feltárni, ezt a II. vh. előtti útépités során pusztították el. Mindkettőben voltak kagyló- és márványgyöngyök, és az egyikben megtaláltuk egy spondylus-karperec darabjait is.

Maga a telep egy ma már nem látszó vízfolyás két partján húzódott. Az egykori vízmeder meandere bizo-